

A LEGJOBB NEMZETKÖZI OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI PROJEKTEK MAGYARORSZÁGON

Nívódíjjal elismert Erasmus+ és Egész életen át
tartó tanulás program által támogatott projektek

TARTALOM

- 4 • **Belecsöppenni a munka világába**
Mit tehet az iskola a foglalkoztathatóság növeléséért?
- 6 • **Terepszemlén Svédországban**
Hogyan motiválhatók a 21. századi gyerekek?
- 8 • **Egész életen át tartó nyelvtanulás**
Hogyan kell tanítani a szenior korosztályt?
- 12 • **Picassótól a legó animációig**
- 16 • **Művészetre és kreativitásra épülő gondozás**
- 20 • **Magas minőségre törekszenek**
Műszaki tanulók külföldi szakmai gyakorlata
- 22 • **3D-s virtuális múzeum a jövő ácsmestereinek**
- 24 • **Önkéntesek, őrangyalok**
Nyugdíjasok segítik a rászorulókat

KÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

Mik a legmenőbb appok Svédországban angolórán? Hogyan keltheti fel egy 3D-s program a leendő ácsok érdeklődését a hagyományos európai építészeti formák iránt? Mit nyújthat a mozgásterápia a sajátos nevelési igényű diákokkal foglalkozóknak? Miért érdemes partnerként kezelni a diákokat a külföldi szakmai gyakorlat során?

Kiadványunk a 2015-ös év legjobb nemzetközi együttműködésben megvalósított projektjeit mutatja be a hazai köznevelés, szakképzés és felnőtt tanulás területéről.

Miről szólnak a díjazott projektek koordinátoraival készült beszélgetések? Egyrészt újszerű tanítási módszerekről, idegen nyelvek vagy szaktantárgyak tanításáról, virtuális és valóságos, fizikai fejlesztésekről. Utazásokról, találkozásokról. Másrészt szakmai és személyes fejlődésről, kulturális és életfelfogásbeli tapasztalatcseréről és az egymástól tanulás élményéről. A projektekben résztvevők történeteit az interkulturalitás és az egymásra való odafigyelés szavak keretezik. A kötet végére kiderül: a kettő kéz a kézben jár egymással, egyik lépés hozza a másikat.

Mi számít egy-egy projekt esetében sikernek, eredménynek? Például, ha 14-15 évesen nemcsak nyaralni megyünk a szüleinkkel, hanem néhány hétre dolgozni egy számunkra ismeretlen országba. Ha 50 felett is van bátorságunk új nyelveket elsajátítani, vagy nyugdíjasként megmutatni, hasznos tagjai vagyunk a társadalomnak. Ha aktív dolgozóként azt érezzük, hogy szükségünk van a tanulásra, és ezért merünk tenni. Kilépni a komfortzónánkból, ugrani egy nagyot személyes, szakmai fejlődésünk érdekében... Reméljük, a bemutatott példák másokat is erre inspirálnak!

A nivódíjat minden évben a legkiválóbb kezdeményezések képviselői vehetik át, figyelembe véve a projektek hatását, az eredmények vagy a módszerek adaptálhatóságát, a tevékenységek innovatív jellegét, illetve a fenntarthatóság szempontját.

Még több projekt és a mindennapi munka során felhasználható eredmény:
www.tka.hu/tudastar

Erasmus+, az Európai Unió oktatási, képzési, ifjúsági és sport programja:
www.erasmusplusz.hu

Belecsöppenni a munka világába

Mit tehet az iskola a foglalkoztathatóság növeléséért?

WWW.KAROLYI-KOZGAZD.HU • KAROLYIBROADSTAIRSBEN.BLOGSPOT.HU

INTÉZMÉNY:

Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum
Károlyi Mihály Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskolája,
Budapest

PROJEKT CÍME:

Kis- és közép-vállalkozások működésének európai rendszere

KOORDINÁTOR:

Gere Gábor

A fiatalok munkanélkülisége az Európai Unió minden tagállamában – bár eltérő mértékben – jelentkező probléma, megoldása ezért kiemelt célként jelenik meg az uniós foglalkoztatáspolitikai célkitűzések között. A készségek, kompetenciák fejlesztése, a releváns munkatapasztalat megszerzésének lehetősége, illetve a vállalkozói hajlandóság ösztönzése mind segítséget jelenthetnek a fiataloknak abban, hogy az oktatásból kikerülve könnyebben helyezkedjenek el. Mindezeket figyelembe véve a Károlyi Mihály Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskola a legtöbb uniós munkavállalót foglalkoztató kis- és közép-vállalkozások világával igyekszik megismertetni tanulóit. Eredményeiről Gere Gábor koordinátorral beszélgettünk.

Mit gondol az iskola szerepéről, hogyan tudja segíteni a fiatalokat a munka világába való beilleszkedésben, milyen eszközök állnak rendelkezésre?

A mi szerepünk hosszú távon az orientációban rejlik. Látni kell, hogy speciális helyzetben vannak a szakközépiskolák: míg korábban érettségit és szakmát szereztek a végzetek, ma már ugyanúgy csak érettségit kapnak,

mint egy gimnáziumban, azzal a kiegészítéssel, hogy szakmai orientációs tárgyakat is tanulnak. A gyakorlati tudás megszerzése ráadásul a negyedik, ötödik évre tolódot. Véleményem szerint az elmúlt évek tendenciája azt mutatja, hogy a szakközépiskolák egyre inkább elszakadtak a gyakorlattól, ezért gondoltunk el azon, hogy egy másik úton elindulva hozzuk vissza a rendszerbe a gyakorlati tudást: ismertessük meg és csináljunk kedvet a gyerekeknek a szakmához.

Miről szól a projektjük?

Az iskolánk erőssége a nyelvtanítás, így – módosításokkal – egy korábbi Leonardo projekt felelevenítése mellett döntöttünk. Egy hónapra 20 gyereket viszünk az Egyesült Királyságba, akik egy hétig nyelvtanfolyamon, majd három hétig szakmai gyakorlaton vesznek részt, nem feltétlenül a tanult szakmájukban, de mindenképpen nyelvi, szaknyelvi közegben, hiszen folyamatosan angolul kommunikálnak.

9-11. évfolyamos tanulók vettek részt a projektben. Hogy érezték magukat, milyen tapasztalatokra tettek szert?

Az első héten szorongás, a második héttől kezdve folyamatos mosolygás a jellemző. Egyre jobban megnyílnak a

„Sokat változtam, de ez jó... Rengeteget tanultam az életről, Angliáról, üzleti kérdésekről, stb. Ügyesebb csapatjátékos lettem és napról-napra minden egyre jobban ment.”

Katona Emília

diákok, és nagyon érdekes, ahogy átalakulnak az iskolán belüli kapcsolataik azáltal, hogy az osztályok és évfolyamok elkezdnek egymással keveredni és új barátságok születnek. Kikerülnek a szokásos életükből és belecsöppennek a munka világába, ráadásul tényleg multikulturális közegben találják magukat, mivel a partnerünk más országokból is fogad csoportokat. Sokan magabiztosabbá válnak – és ezt nagyon jól tudják itthon használni –, amikor megérzik, hogy jobban beszélnek angolul, mint például egy német gyerek, másrészt mi, a kísérőtanárok is folyamatosan biztatjuk őket. Ez alatt a négy hét alatt igazából nem tudást halmoznak fel, hiszen ennyi idő alatt nem lehet olyan sok mindent megtanulni, viszont a nyelvi, interkulturális készségeik jelentősen fejlődnek. Rájönnek, hogy csiszolni kell még a nyelvtudásukat, amikor például nem értik meg az ír akcentust, mások fegyelmet tanulnak.

Említette, hogy a résztvevők interkulturális készségei is fejlődnek. Tudna konkrét példát említeni?

Az angliai mobilitás alatt a gyerekek egy másik kultúrába csöppennek, és megtapasztalhatják akár azt is, hogy az angol lazaság csak addig tart, amíg nem a munkáról van szó. Volt olyan eset, hogy a kávézóban dolgozó diákunkat az első nap után elküldték, mert bár nem volt vendég, elfogadhatatlan volt a cég számára, hogy egész nap a telefonját nézegette. Ő ezt akkor megértette és többet nem követte el ugyanezt a hibát. Az interkulturális tapasztalatok egyben azt is lehetővé teszik, hogy a gyerekek el tudják helyezni magukat a világban, és felis-

merik, hogy értékesek, ami jót tesz az önbecsülésüknek. A magyar gyerekek egyébként nagyon fegyelmezettek, megbízhatóak és szorgalmasak – a szabadidő-szervezők gyakran versengenek értük, mert nagyon értékelik ezeket a tulajdonságokat.

Az angol céges kultúra és a magyar viszonyok közti különbségek megjelennek-e a gyerekek tapasztalataiban, levonnak-e következtetéseket ezzel kapcsolatban?

Többségüknek nincs a mobilitáskor magyarországi munkatapasztalata, így majd csak a jövőben fogják tudni levonni ezeket a tanulságokat. Kérdés, hogy ezután hol képzelik majd el az életüket. Volt példa arra, hogy egy szállodában az egyik gyerekekkel, akinek az volt a feladata, hogy mindennap áthúzza az ágyneműt, leült a főnöke beszélgetni és elmondta neki, hogy harminc éve ezt ő is minden reggel megtette. Az ilyen beszélgetések pozitív hatással vannak a hozzáállásukra. És éppen ez az, amiben a leginkább fejlődnek: az attitűd. Profi hozzáállással találkoznak, és olyan élményekkel gazdagodnak, amelyek még sokáig elkísérik őket.

A tapasztalatai birtokában mit tanácsolna a kezdő projekteknek?

A pályázat lényegéről érdemes elgondolkodni, arról, hogy mi a lehetőség mögött az igazi cél. Láttam néhány olyan projektcímet, amiben szerepelt, hogy „meghódítani Európát” – de hiszen nem hódítani akarunk, hanem európaiak akarunk lenni!

Ne próbáljunk egyszerre túl sokat markolni – sok országot, sok partnert. Inkább kezdjük el kicsiben, egy partnerrel, aki megbízható. Ugyanakkor nagyon fontos, hogy az iskolának közös ügye legyen a projekt!

A PROJEKT ÉRTÉKEI

A projekt erősségei közé tartozik az átfogó, stratégiai gondolkodás. A résztvevők jó nevű, nagyobb kereskedelmi és szolgáltató cégeknél szerezhettek szakmai tapasztalatot, ami lehetővé tette nyelvtudásuk, szakmai ismereteik, szociális kompetenciáik fejlődését. A disszemináció kapcsán kiemelendő, hogy a célcsoport számára releváns csatornákat vették igénybe, illetve az eredményeket oktatási segédanyagként az iskolai nyelvtanításban, illetve az iskola népszerűsítésében is felhasználták.

Terepszemlén Svédországban Hogyan motiválhatók a 21. századi gyerekek?

WWW.RAKOCZIF.HU

INTÉZMÉNY:

Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakközépiskolája

PROJEKT CÍME:

Skandináv iskolapélda, avagy motiváció és projekt módszer a 21. századi iskolában

KOORDINÁTOR:

Horváth János és Horváth Dóra

A skandináv oktatási módszerekről, a svéd vagy a finn iskolamodellről rengeteg tanulmány érhető el már magyar nyelven is, egy gyakorló pedagógus számára azonban a legérdekesebb, ha „terepmunkát” is tud végezni. Vagyis saját szemmel megnézheti és megtapasztalhatja, milyen módszereket alkalmaznak a saját szakterületén mások. Erre nyílt lehetősége a II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakközépiskola angolnyelv-tanárának, aki két hónapon át követte figyelemmel, hogyan dolgoznak svéd kollégái. Milyen szakmai fejlődéssel, tapasztalatokkal jár, ha egy pedagógus hosszabb időszakot külföldön tölt, mit jelent a gyakorlatban a *job shadowing* – ezek voltak a főbb témáink Horváth Jánossal, az Erasmus+ mobilitási projekt résztvevőjével.

Miért épp Svédországra esett a választásuk?

A projektünk egyik fő kérdése az volt, hogy mivel tudjuk a 21. században a gyerekeket motiválni. A mi iskolánk évek óta befogadó és integráló jellegű iskola, ezért a kéthónapos kinttartózkodás során nemcsak azt néztem meg, hogyan tudok én magam a nyelvtanítás területén, annak módszertanában fejlődni, hanem azt is, hogyan épül fel az iskolaszervezet, hogyan segítenek a hátrányos

helyzetű vagy a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknak a pedagógusok. A skandinávoknál az integráció működőképes dolog, a svéd iskolák – ahogy a svéd társadalom is – nagyon nyitottak és demokratikusak. A *job shadowing* tevékenység a hosszabb távú mobilitás keretében lehetőséget adott arra, hogy mélyebben belelássak az iskola életébe és működésébe.

Milyen mindennapi tevékenységekkel járt együtt a *job shadowing*?

A helyi nyelvi munkaközösség vezetője – aki a fő kapcsolattartóm és az ottani koordinátor volt – összeállított számomra egy órarendet. Ez alapján segítőként voltam beosztva az angoltanárokhoz, de pár hét után már nemcsak hospitáltam, hanem önállóan is tartottam órákat. Például helyettesítenem kellett, de olyan helyzet is előfordult, hogy másik helyettesítő tanárral közösen tartottuk az órát. Svédországban nem számít ritkaságnak, ha egy tanórán több tanár is bent tartózkodik. Ez elsősorban az integráció miatt van, például a hátrányos helyzetű vagy tanulási gondokkal küszködő tanulók miatt a tanórákon az adott tantárgyat tanító tanár mellett részt vesz egy gyógypedagógus vagy más mentálhigiénés dolgozó is.

Milyen alapvető különbségeket látott abban, ahogyan az órai munka zajlik a két országban?

A fogadó intézményem egy általános iskola volt, ahol 7., 8. és 9. osztályos tanulók tanulnak, ez náluk egy külön iskolatípusnak felel meg, mivel a középiskola csak 10. osztályban kezdődik. Meglepő volt számomra, hogy nagyon gyakori náluk a csoportmunka, a svéd gyerekek sokkal többet dolgoznak önállóan a tanórán a magyarokhoz képest, ebből következően hamarabb hozzászoknak az önálló munkához. A tanár egy „segítő” az órán, aki odamegy a tanulóhoz, ha valami kérdése van, vagy segít a 3-4 fős csoportoknak, akik közösen dolgoznak egy-egy feladaton. Ez egy nagy különbség a magyar és a svéd iskolamodell között. Egyébként az egész oktatási rendszerüket a gyakorlatiasság jellemzi, a diákok motiválására pedig rendkívül modern eszközöket alkalmaznak, gondolok itt akár az egyéni fejlesztésre, akár a projekt módszerre.

Milyen jó gyakorlatokat tudott a projekt során megfigyelni és elsajátítani?

A svédek sokat dolgoznak laptopokkal, tablettel, rendszeresen használják az órákon ezeket az eszközöket. Nagyon más az iskolák anyagi helyzete, ezért nem is lehet összehasonlítani az iskolák felszereltségét. Több olyan applikációt is alkalmaznak, ami a táblát és a hagyományos módszereket helyettesíti. Van olyan rendszer, amelybe komplett tanórát lehet felvinni – word dokumentumokkal, prezentációkkal, feladatokkal –, ugyanúgy össze lehet állítani, akár egy könyvet. A diákok letöltik az applikációt és már kezdődhet is az óra. A mai diákok szívesebben nyúl-

nak az okostelefonjukhoz, laptopjukhoz, mint egy könyvhöz, ez az elmélet áll mögötte. A kinttartózkodásom alatt rengeteg angol nyelvtanítást segítő szoftverrel ismerkedtem meg, de volt olyan alkalmazás is (Quizlet), amit én mutattam meg a svéd kollégáknak.

Az infrastruktúrán, eszközállományon túl milyen más eltéréseket tapasztalt?

A svéd iskolákban a kollégák nem leckékben, hanem projektekben gondolkodnak. Előre, közösen tervezik meg, hogy egy adott tantárgyból mi lesz a következő hónap témája egy adott évfolyamon. Mindenki bedobja a saját ötletét, majd utána közösen megterveznek minden egyes órát és azt is, hogy mi fog ott történni. Mindenki egységesen ugyanazt, ugyanúgy tanítja, így nincsenek nagy eltérések a tananyagban, mindenki együtt tud haladni. Persze egyéni különbségek vannak, de a lényeg, hogy azonos kifutása legyen a projektnek – angolnyelv-tanítás esetén például mind a négy alapkészséget fejlessze.

Milyen módszereket ismert meg, amelyeket a magyar pedagógusok is bátran használhatnak a hétköznapi életben?

A projekt módszer rendkívül aktuális a mai magyar közoktatásban, egyre elterjedtebb itthon, hogy az iskolákban projektheteket tartanak. Fontos, mert ezen keresztül célokat tudunk megvalósítani: nemcsak átadjuk a tananyagot, hanem az ismereteik alapján a diákok kutatást végeznek, rájönnek valamire, létrehozhatnak valamit. A projekt módszer gondolkodtatásra készítet. A mi iskolánkban korábban már zajlottak projekthetek, ezért is szerettem volna megnézni, hogyan tudjuk mindezt még jobban megtölteni tartalommal.

Hogyan lehet a két hónap során megszerzett tudást és tapasztalatot átadni a magyar kollégáknak és átültetni a saját intézményükbe?

A hazatérésem után egy átfogó beszámolót tartottam, amin a teljes tantestület részt vett, a nyelvtanároknak pedig külön módszertani foglalkozást szerveztem, ahol bemutattam az általam látott módszereket, alkalmazásokat, amiket aztán ki is tudunk próbálni. Az iskola 2015-ös projektnapjai alatt például használtuk a korábban már említett interaktív alkalmazást, illetve a mindennapok során igyekeztem minél több új módszert bevinni a saját óráimra.

A PROJEKT ÉRTÉKEI

A projekt megvalósításához olyan partnert találtak, aki profilját, gyakorlatát és szakmai tapasztalatait tekintve jelentős mértékben tudott hozzájárulni a részt vevő kolléga szakmai kompetenciáinak bővítéséhez. A pályázó intézmény céljai teljesen összhangban voltak az Erasmus+ program általános céljaival. A projekt keretében a partnerintézményben töltött idő jól szervezett volt, hatékonyan segítette a projekt megvalósítását.

Egész életen át tartó nyelvtanulás Hogyan kell tanítani a szenior korosztályt?

WWW.SHETLAND.HU

INTÉZMÉNY:

Shetland U.K.
Nyelviskola, Budapest

PROJEKT CÍME:

Teaching English
or German to senior
students

KOORDINÁTOR:

Tóthné dr. Udvardi Katalin
és Horváth Dóra

Az idegennyelvtudás tekintetében hazánk a lemaradók között van az Európai Unióban, és ez különösen igaz a 45 év felettiek esetében. A budapesti Shetland Nyelviskolánál azonban felismerték, hogy az utóbbi években folyamatosan nő az idősebb korosztály igénye a nyelvtanulásra. Erre reagálva pályáztak az Erasmus+ programban, azért, hogy pedagógusai az idős korosztály nyelvoktatásának speciális módszereivel ismerkedhessenek meg az Egyesült Királyságban és Németországban. Az Erasmus+ Nívódíjat elnyert nyelviskola oktatási igazgatójával, Tóthné dr. Udvardi Katalinnal beszélgettünk.

Ez volt az első ilyen pályázatuk. Honnan jött az ötlet, hogy belevágjanak?

Kétféle törekvésünk volt. Egyrészt világossá vált, hogy ebben a témában nagyon sokat kell még fejlődnünk, másrészt fontosnak tartottuk, hogy a kollégák számára tudjunk valami újat, valami mást nyújtani, és a nemzetközi kitekintés ehhez remek lehetőségnek bizonyult.

Kinek az ötlete volt, hogy pályázzanak?

Alapvetően én kezdeményeztem, mert a saját bőrömön érzem, hogy szükség van a változásra, új módszerekre

és eszköztárra, amellyel a 45 éven felülieknek segíteni tudunk a nyelvtanulásban. Magam is ebbe a korosztályba tartozom, és a körülöttem lévő emberek ráébresztettek arra, hogy nem kell leírni senkit a kora miatt, hiszen egyre tovább maradnak aktívak az emberek az élet legtöbb területén, így a munkaerőpiacon is. Ehhez viszont sok esetben szükséges a nyelvtudás szinten tartása vagy fejlesztése – ezt látjuk a hozzánk jelentkezők számából is –, azonban sok tekintetben más ez a célcsoport, mint a fiatalabb korosztály.

Mi indítja el az idősebb jelentkezőiket a nyelvtanulásra?

Egyre többen felismerik, hogy a nyelvtanulás mint intenzív szellemi tevékenység hihetetlen módon hozzájárul a fiatalon maradáshoz, az új tevékenységek, hobbik, közösségek megtalálásához. Segít fiatalon tartani az elmét és új távlatokat nyit az emberek életében. Azt tapasztalom, hogy ezek a hallgatók olyan lelkesedéssel készülnek az órákra és annyira érdeklődőek, hogy ha jól csináljuk, nagyon sok pluszt lehet belőlük kihozni.

Természetesen sokan külső motiváció miatt jelentkeznek, mert például a munkahelyük elkezd nyitni más országok felé, és szükségessé válik, hogy tudjanak kommunikálni az adott nyelven, vagy munkahelyváltás

is lehet a háttérben. Az ő aktív bevonásuk ugyanolyan fontos, és ezen a téren nagyon sokat tanultunk a külföldi partnereinktől.

Mit tudtak hasznosítani a tanulmányutakon szerzett tapasztalatokból?

Azóta már több kurzust is indítottunk kifejezetten ennek a korosztálynak, és nagyon odafigyelünk a csoportok összeállítására. Orientációs beszélgetés során döntjük el, hogy homogén vagy vegyes csoportban javasoljuk a nyelvtanulást, és folyamatosan nyomon követjük a tanulók fejlődését, hogy levonhassuk a következtetéseket. Összességében jóval tudatosabbak lettünk, és gondosan megválasztjuk, hogy milyen módszereket alkalmazunk a 45 év felettiek esetében.

Láttuk a partnereinknél, hogy az órai anyag mennyiségét hogyan csökkentik, hiszen természetes, hogy lassabban tudnak haladni. De nem feltétlenül javítjuk már a hibákat sem, ha valaki végre megnyílik és hosszasan beszél egy témáról, csak a végén hívjuk fel a figyelmét a pontatlanságokra. Apróságnak tűnik, de mégis fontos, hogy másfajta környezetet kell teremteni a tanulóhoz az idősebb generáció esetében, a háttérzajok nehezebb kiszűrése miatt például egyáltalán nem szerencsés, ha a tanterem az utcára nyílik. De arra is

„A tanfolyam egyik legpozitívabb eleme a gyakorlatias jellege volt. A hospitálás tapasztalatait közös megbeszélésen osztottuk meg egymással, a mentorunkkal és a nyelvtanárokkal.”

Prekup Ildikó, Frankfurt

A PROJEKT ÉRTÉKEI

A projekt egyik erőssége, hogy jól kapcsolódik az európai uniós prioritásokhoz. A 45+ célcsoport oktatását támogató módszerek megismerését szolgáló továbbképzések egyaránt hozzájárulnak az intézmény szakmai-gazdasági fejlődéséhez, valamint a potenciális felnőtt tanulók erőteljesebb motivációjához és hatékonyabb nyelvtanulásához. A szervezet számára az új tudás jelentős piaci előnyt biztosíthat a nyelviskolák versenyében.

Plymouth

„A digitális technika alkalmazása új motívációt jelent tanárnak, diáknak egyaránt. Az interneten található filmrészletek szerkesztésével például változatosabbá tehetjük óráinkat. A Mayflower College-ban gyakoroltuk a technika használatát, készítettünk ilyen anyagot.”

Párdányi Borbála, Plymouth

Milyen visszajelzéseket kaptak?

Nagyon érdeklődtek voltak a kollégák, és nem csak a konkrét szakmai tapasztalatokra voltak kíváncsiak, hanem az Erasmus+ program által kínált lehetőségek is felkeltették az érdeklődésüket. Többen a mi projektünk hatására kezdtek el külföldi partnereket keresni, és úgy tudom, adtak is be pályázatot.

Ezen kívül nagyon érdekes volt megtapasztalni, hogy a diákjaink is hatalmas lelkesedéssel és érdeklődéssel fogadták a hazatérő nyelvtanárokat. Sokat jelentett nekik, hogy komolyan foglalkozunk ezzel az őket érintő témával.

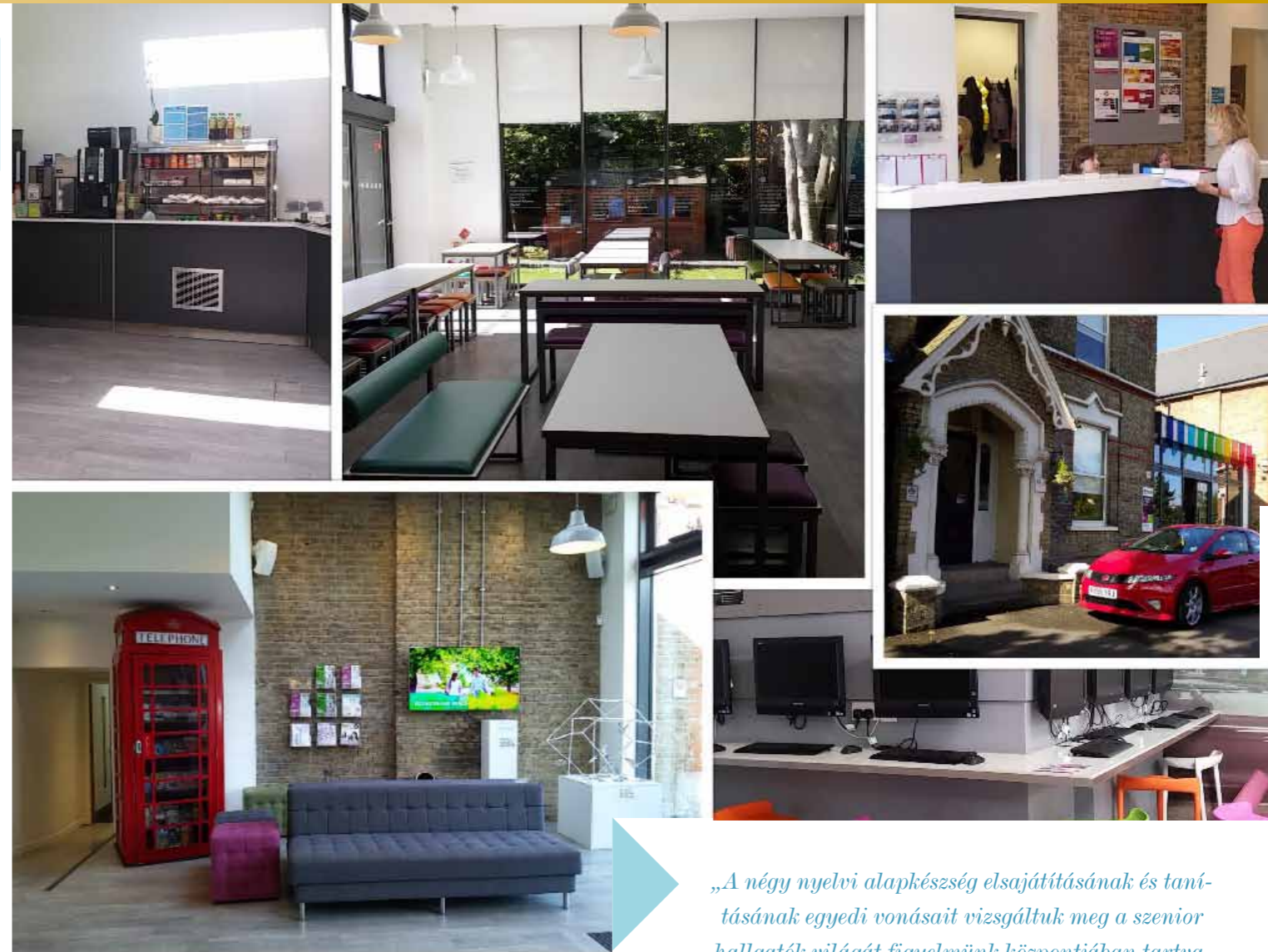
Mit jelentett a projektben való részvétel az Önök számára?

Ez egy komoly tanulási folyamat volt, amit nagyon élveztünk. Az elején teljesen elvesztettnek éreztük magunkat, mert nem ismertük a pályázás és a projekt-megvalósítás folyamatát. De lelkesek és elhivatottak voltunk, minden tájékoztató rendezvényre elmentünk, és lassan beletanultunk a dolgokba. Elmondhatom, hogy bizonyos mértékben minden kolléga bekapcsolódott a projektbe, ennek is köszönhető a sikerünk. De a folyamatnak még nincs vége: a megszerzett tudásra és a kialakult kapcsolatokra építve folytatjuk a munkát, és már elindult a következő Erasmus+ projektünk is a témában.

láthattak gyakorlati módszereket a kollégák, hogy az IKT-eszközök használata tekintetében hogy oszthatjuk el a szenior hallgatók idegenkedését.

Kilenc tanár kollégájuk vett részt tanulmányutakon. Hogyan adták át a tapasztalataikat a többieknek?

A hazatérésük után egyből beszámoltak a nyelviskola vezetésének az útjaikról, ezt nagyon fontosnak tartom. Készíteni fogunk egy bibliográfiával kiegészített kézikönyvet is, de a szakmai anyagokat már most is megkapják a kollégák tanulmányozásra. Ezen kívül szerveztünk egy disszeminációs találkozót, ahová a munkatársainkon kívül meghívtuk a kerület, illetve Dél-Pest középiskolai nyelvtanárait is, akik a magánóráik vagy nyelviskolai munkájuk során szintén foglalkoznak ezzel a korosztállyal. A workshopot magyar nyelven tartottuk, hogy ne csak az angolt és németet tanító pedagógusok profitálhassanak az elhangzottakból, hanem bárki beépíthesse a tanóráiba az általunk bemutatott módszereket.

„A négy nyelvi alapkészség elsajátításának és tanításának egyedi vonásait vizsgáltuk meg a szenior hallgatók világát figyelmünk központjában tartva. A két hét alatt óriási konkrét tudásanyagra tettünk szert, elmét és lelket felfrissítő újdonságokat tanultunk. Az elmúlt évtizedek leghasznosabb módszertani tanfolyamán vehettem részt.”

Futár Ernőné, Edinburgh

Picassótól a legó animációig

WWW.COLOURSOFEUROPE.EU

INTÉZMÉNY:
Szandaszőlősi Általános
Iskola és Alapfokú
Művészeti Iskola

PROJEKT CÍME:
Colours of Europe

KOORDINÁTOR:
Széles Imréné
Mondok Zsuzsanna

A szandaszőlősi iskolába járó diákok már tizen-évesen megtapasztalhatták, hogy milyen projekt-szemlélettel tanulni. Ezek a gyerekek ugyanis úgy ismerkedtek meg öt európai ország közel harminc festőművészeivel és világhírű alkotásaikkal, hogy közben élményszerű ismereteket szereztek arról is, hogy a művészek milyen történelmi korban alkottak vagy hogy milyen zenére táncolhattak akkoriban az emberek. A Comenius projekt két éve során az eredeti festményeket is megtekinthették, miután homok animációval, linómetszéssel, modern 3D-s grafikával vagy legó animáció formájában reprodukciókat készítettek róluk, valamint fogalmazásokat, verseket alkottak.

Iskolájuk több nemzetközi és hazai elismeréssel is büszkélkedhet. Milyen vezetői attitűd, milyen tanári csapat áll egy ilyen sikeres intézmény mögött? Hegyiné Mladoniczki Éva, igazgató: A tantestületünk legnagyobb érdeme talán az újra való nyitottság, a tudatos, gyors reagálás. Közel 20 éve kapcsolódtunk be a nemzetközi programokba, így a Socrates-be, majd a hazai Világ – Nyelv programba is. Mindent tudatosan vállaltunk, ami megújulásra serkentette a közösséget, és

soha nem a vezetés döntéseiként, hanem a tantestület egyetértésével. Biztos vagyok abban, hogy ez a közösen kialakított munkakultúra vezethet el odáig, hogy ilyen szép eredményt értünk el. Az elmúlt évek alatt megtanultuk, hogyan kell nemzetközi projektben dolgozni és természetessé vált nálunk a tantárgyköziség, a pedagógusok együttműködése és az együtt gondolkodás. Meggyökeresedett a projektszemlélet, ami azóta is meghatározó része intézményünk stratégiájának.

Hogyan jelent meg a projektszemlélet és a tantárgyköziség a Colours of Europe című projektben?

Széles Imréné Zsuzsa, a projekt koordinátora: A pályázat alapja az volt, hogy mind az öt nemzet választ 5-6 híres festményt, majd a projekt két éve folyamán ezeket feldolgozzuk: az alkotók életrajzát, a történelmi hátterét, a művészi stílust, a kép keletkezésének körülményeit és a hozzá kapcsolható más művészeti ágakat vagy eseményeket. Ezután a bevont csoportok különböző technikákkal alkották meg saját képeiket, reprodukcióikat, történetbe helyezték és kitalálták a folytatást. Ha zenei stílus kapcsolódott a képhez, meghallgatták a jellemző műveket, sőt betanulták a kapcsolódó táncot is. Dramafoglalkozáson eljátszották a történetet, vagy éppen állóképből örökítették meg a bennük keletkezett képet.

Volt lehetőség számítógépes grafikai programok alkalmazásával műalkotások létrehozására is.

Milyen festményeket választott Magyarország?

A projektünk honlapján mind megtekinthetők a gyerekek által csoportosan vagy egyénileg készített reprodukciók a Feszty-körképről, Szinyei-Merse és Vasarely képeiről. Részletesen feldolgoztuk Székely Bertalan Egri nők és Than Mór Nyáry és Pekry elfogatása című képét. Miután a gyerekek feldolgozták az alkotók életrajzát, rajzórán a historizmus stílusjegyeit beszéltek meg, történelemórán feltártuk a török kori várháborúk hátterét. Tanulmányoztuk Tinódi Lantos Sebestyén életét, és a Summáját from Eger várának históriás ének egyes részeit is megtanultuk, illetve átírták a gyerekek a szolnoki vár ostromára. Ezt és a Dobó esküje alapján készült jelmezes előadást is bemutattuk a szolnoki vár stilizált képe előtt a projektalálkozón.

A Than Mór kép kapcsán elkészítették a diákok az 1552-es szolnoki vár ajtó méretű makettjét sogyurmából, majd ezt gyönyörűen ki is festették. Aztán a magyarországi projektalálkozón a külföldi gyerekekkel elmentünk megnézni a vár helyét, ezt követően pedig ellátogattunk a Nemzeti Galériába, ahol interaktív angol idegenvezetéssel megtekinthettük a képek eredetijét.

A PROJEKT ÉRTÉKEI

Az összetett célokkal, átgondolt, széleskörű tevékenységekkel megvalósított, kiváló témaválasztású együttműködés rendkívül sokféle készség fejlesztésére adott lehetőséget. A tevékenységek nagy részét sikerült a tanmenetbe integrálni, emellett a projekt közvetve hatást gyakorolt az iskola nyelvtanítási programjára is, valamint számos tanuló esetében hatással volt a pályaeorientációra.

A honlapon nagyon sok ötlet, alkotói mozzanat, kép és animáció meg van örökítve. Kiemelne néhány emlékezetes pillanatot?

Fazekas Zsuzsa rajztanárné, a projekt művészeti vezetője: Nagyon sok ilyen volt... Például mikor az egyik nyolcadikos tanulóknak legó animációval elkészítette az egri vár ostromát, folytatva a történetet azzal, hogy elérkezünk 2015-be, amikor a magyar és török gyerek barátságban kezdet fog. De említhetném azt is, amikor feldolgoztuk Picasso Guernicáját, amely a háború borzalmaival mutatja be, és a Lengyelországban szervezett összművészeti fesztiválon a gyerekek hatalmas méretben megalkották Colours of Europe felirattal, kortárs festészeti stílusban a kép ellentételezését, egy saját boldogságtérképet. Nagyon különleges Wyspianski lengyel festő művének homok animációs feldolgozása is, ami alatt Chopin zenéje szól aláfestésként.

Mit tekintenek a projekt legfontosabb hatásának? Kítől mit lehetett tanulni?

F. Zs.: Számomra a legfontosabb az volt, hogy a tanulók a tananyaghoz kapcsolódva, de sokkal mélyebben és részletesebben ismerkedtek meg a kijelölt művészeti alkotásokkal és hátterükkel, így könnyebben hozták létre saját műveiket. A rendkívül gazdag technikai palettát a projekt nélkül nem próbálhattuk volna ki, a rajzitanítás eszköztára jelentősen bővült. Fontos kapcsolatokat alakítottunk ki a partner tanárokkal is, és minden országból érkeztek vagy a honlapon megjelentek olyan ötletek, amelyeket a mindennapokban ezután is fel tudunk használni. Sz. I.: Meglepő és tanulságos volt látni a spanyol és portugál kreativitást a különböző anyagok művészi felhasználásában: terméseket, hulladékot használtak például a képek reprodukálásához. De jó volt látni azt is, ahogy a

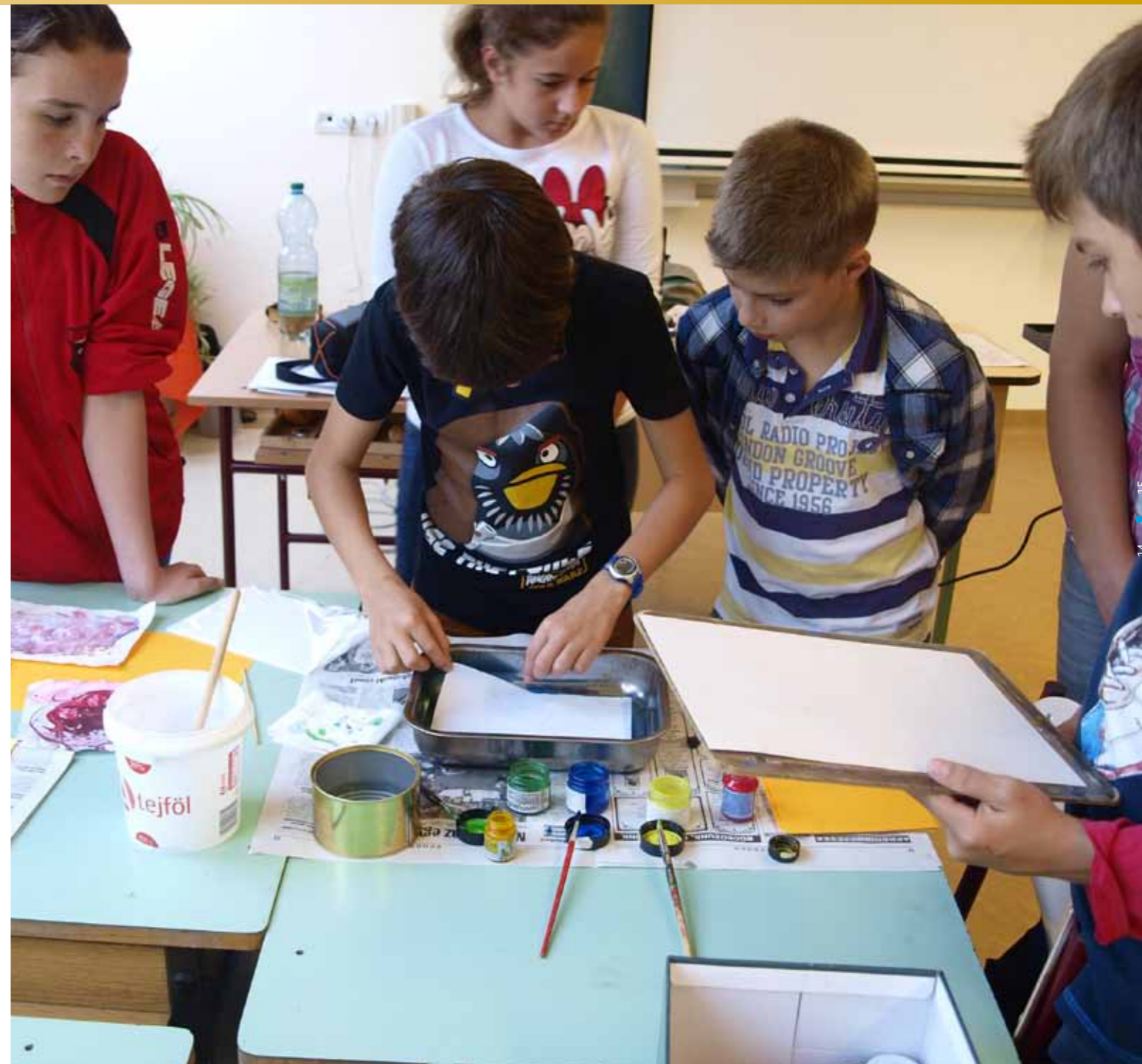
magyarok a lengyel gyerekektől tanulták meg egyes számítógépes grafikai alkalmazások használatát. Megismertük a portugál partnernél az SNI tanulók integrációjának módszerét, illetve a török partnerek különleges, komplex látásmódját. A látókör bővülése, a komplexitás és a kreativitás fejlődése pedig hosszútávon érezhető.

A tehetséggondozás és a hátrányosabb helyzetű gyerekekkel való kiemelt foglalkozás és méltányos bánásmód is jellemző az iskolájukra. Hogyan mutatkozott ez meg ebben az együttműködésben?

F. Zs.: A projekt lehetővé tette, hogy a tevékenységekben részt vegyenek olyan diákok is, akiknek hátrányos helyzetük miatt nincs lehetőségük az utazásra vagy képességeik és érdeklődésük fejlesztésére, illetve nem rendelkeznek igazi motivációval a nyelvtanulás felé, és nincs naprakész ismeretük az internethasználat terén.

Mindannyiunk számára sikerélményt adott ez a két év, hiszen számos művészeti ágban teremtettünk lehetőséget az önkifejezésre, a tehetség kibontakoztatására és az önálló produciók bemutatására. Ezáltal mindenki megélhette és megmutathatta, hogy tehetséges valamilyen és képes szívet alkotni.

Az interjút készítette: FINTÁNÉ HIDY RÉKA

Művészetre és kreativitásra épülő gondozás

WWW.SPARKS-PROJECT.EU

INTÉZMÉNY:

ArtMan Mozgásterápiás
Művészeti Közhasznú
Egyesület, Budapest

PROJEKT CÍME:

SPARKS Somatic Practices,
Arts and Creativity
for Special Needs

KOORDINÁTOR:

Kálmán Ferenc

A fogyatékossgal élők és speciális gondozást igénylő emberek ellátásának területén a klasszikus terápiás módszerek mellett egyre nagyobb az igény az újabb szemléletű fejlesztő programokra. A SPARKS projektben nemzetközi kutatás és tapasztalatcsere zajlott a sérült emberek életminőségének javítása érdekében. Az öt partnerszervezet kultúrákon átívelő együttműködésében a szomatikus munka, a művészet és a kreativitás állt a középpontban. 29 hazai és nemzetközi tevékenységet valósítottak meg azzal a céllal, hogy egy új képzési anyagot hozzanak létre. A különleges művészeti együttműködésről Kálmán Ferenc projektkoordinátorral beszélgettünk.

Mi volt a projektjük célja?

Az ArtMan Mozgásterápiás Egyesületnél többek között mozgássérült, értelmileg akadályozott felnőttekkel, autizmus spektrum zavarban érintett fiatalokkal, illetve hallás- és látássérültekkel dolgozunk.

A projektben olyan partnerekkel dolgoztunk együtt, akik mozgásfejlesztési képzéseket, illetve különféle szolgáltatásokat nyújtanak speciális nevelési igényű és sérült emberek számára Franciaországban, Szlovákiában,

Olaszországban és Nagy-Britanniában. Egyik célunk az volt, hogy ezeket a különböző terápiás módszereket, a sokféle létező szaktudást megismerjük, párbeszédet kezdeményezzünk, és megosszuk egymással az érdekes, jól működő módszereket, szemléleti újításokat. A tanultak és a tapasztaltak alapján pedig létrehozunk egy speciális, de egyszerűen átadható szaktudást, egy kifejezetten a sérültekkel foglalkozó továbbképzési programot.

Milyen módszereket alkalmaztak a projekt során?

A legfontosabb a szomatikus nevelés. Ez egy olyan mozgás- és személyiségfejlesztő módszer, mely a testi tapasztalatok tudatosításán alapul. Ereje abban áll, hogy a formális ismeretek (pl. tradicionális terápiák, pszichoterápia), valamint az informális tudás (tapasztalati tanulás, testtudat, tánctechnikák, művészeti és kreatív módszerek) között összeköttetést teremt. Megjelenik benne a különbözőségek elismerése és elfogadása, az egyéni bevonódás, a közösségteremtés, a szakmai tapasztalatcsere. Mint a formális és informális ismeretek között egyensúlyozó tapasztalati tanulási mód, a sérült emberek körében jól alkalmazható, innovatív gyakorlati módszer. Ugyanakkor közvetítő szerepet is elláthat, melynek segítségével a szociális gondozás egyes szereplői – az intézmények, a terápiás

szakma és az érintett kliensek – megfogalmazhatják szempontjaikat, és párbeszédet kezdeményezhetnek egymással. A szomatikus nevelés az egyént és a meglévő képességeit helyezi a fókuszba a betegség mibenléte vagy az állapot súlyossága helyett, és az egészségre mint egy folyamatosan változó dologra, nem pedig egy fix állapotra tekint. A közösség tagjai (család, sorstársak, gondozók) mind fontos partnerek a gondozásban, mint a személyek életének tanúi, életük minőségének alakítói. A gondozás tehát közösséget teremt, ahogy a gondozást is a közösségek hozzák létre.

Mi volt a tevékenységeik fókuszában?

Minden partnertalálkozónak hasonló volt a szerkezete: műhelymunka, konferencia, kreatív program a sérültek részvételével és a helyi jó gyakorlatok megismerése ellátó és rehabilitációs központokban. Mindez intenzív együttműködést tett lehetővé a különböző projektpartnerekkel és résztvevőkkel. A tevékenységek középpontjában a szomatikus nevelés, és ezen belül a *Body-Mind Centering*® állt. A BMC egy innovatív, emberközpontú módszer, ami a tradicionális terápiákra, ideggyógyászatra, emberi fejlődésre és klinikai kutatásokra épül, továbbá test-alapú gyakorlatokra, az előadóművészetre és más kreatív folyamatokra.

A PROJEKT ÉRTÉKEI

A projekt jó példája a céltudatos és professzionális szakmai szervezetek határon átívelő európai együttműködésének, kreativitásának és kitartásának, melybe az érintetteken kívül bevonták az ellátó szervezeteket és több mint 500 tanulót. A sérült emberek el- és befogadása, a velük való partneri együttműködés, a közös alkotás megélése teljes összhangban zajlott a fogyatékossg emberjogi alapvetéseivel.

„Régóta dolgozom speciális ellátást igénylő gyerekekkel és szülőkkel. De csak a SPARKS projekt keretében nyílt arra alkalmam, hogy megkérdőjelezzem a saját módszereimet a külföldi partnerektől tanult hatására... Ez a tapasztalat valóban megváltoztatta a sérülteket segítő munkámat.”

Thomas Greil
képzési igazgató, Franciaország

Fotó: Kadosa Zoltán

Minden országban külön hangsúlyt fektettek arra, hogy a szokásos ismeretségeken túl újabb intézményeket és szakembereket vonjanak be a programokba, így biztosítva, hogy minél többen vegyenek részt a közös gondolkodásban. Hogy zajlott ez Magyarországon?

Budapesten az első program egy nemzetközi partnertalálkozó volt, amit hat hazai terápiás intézménnyel közösen szerveztünk. Ennek keretében a nemzetközi résztvevőknek és a magyar partnereknek alkalmuk adódott informális, tájékoztató jellegű tapasztalatcserére, azzal a távlati szándékkal, hogy lehetőség szerint bekapcsolódjanak majd a jövőbeli munkába. Következő programunk egy ismeretterjesztő szakmai nap volt a BMC-technika megismerésére a Jurányi Inkubátorházban, majd egy nyitott műhely a Sín Kulturális Központban, ahol az ArtMan Egyesület művészetterápiás munkájával ismerkedhettek meg négy különböző kiscsoportos foglalkozásokon a találkozó nemzetközi résztvevői, így bekapcsolva az előadóművészeti területet. A rendezvények után sok pozitív visszajelzést kaptunk, illetve érdeklődésüket fejezték ki a szervezetek jövőbeli hasonló programok és kezdeményezések iránt.

Folytatódik valamilyen módon a projektben elkezdett munka?

Több módon is: a szlovák partnerekkel folytatódik az együttműködés, közreműködünk szakmai rendezvényeik megvalósításában. Emellett az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kara felkérésére elkészítettünk egy sérült csoportokra kidolgozott szomatikus alapú rekreációs továbbképzési programot. A Budapesti Korai Fejlesztő Központban pedig folytatom a munkámat a sérült gyerekekkel, együtt azzal a mozgásfejlesztő teammel, amit a projekt kapcsán hoztunk létre. Folytatom azt a képzési programot is, amit a projekt ösztönzésére indítottam, és a jövőben tervezzük egy akkreditált BMC-kurzus beindítását is.

„Nagyon érdekes volt a liverpooli (látássérülteknek szervezett) workshop. Úgy éreztem, ez maga a teljes rehabilitáció.”

Katona Emília

Magas minőségre törekszenek Műszaki tanulók külföldi szakmai gyakorlata

[WWW.BEKSZI.HU/NODE/3084](http://www.bekszi.hu/node/3084)

INTÉZMÉNY:
Békéscsabai SZC
Trefort Ágoston Szakképző
Iskolája és Kollégiuma

PROJEKT CÍME:
Műszaki tanulók
gyakorlata
a német iparban

KOORDINÁTOR:
Pataki Ferenc

Autószerelő, géplakatos és hegesztő tanulók vehettek részt négyhetes szakmai gyakorlaton Németországban és Szlovákiában. A békéscsabai diákok szakmailag is sokat fejlődtek, emellett önállóbbak, magabiztosabbak lettek, és olyan élményekkel gazdagodtak, amelyek a személyiségfejlődésükre is hatással vannak. A projekt koordinátora, aki a szakképző iskola vezetője is volt egy ideig, komoly elhivatottsággal és nagy lelkesedéssel számolt be tapasztalataikról. Pataki Ferenczel az elmúlt években lezajlott külföldi szakmai gyakorlatokról is beszélgettünk.

Mitől érzi a projektjeiket sikeresnek?

Több projektet is lebonyolítottam már, minden évben más diákokkal, de mindig sikerült olyan csapatot összeállítanunk, akikkel érdemes volt együttműködni, és szívesen is dolgozott velük az ember.

A diákokat szerintem partnerként kell kezelni a külföldi szakmai gyakorlatok esetében is. A legutóbbi kiutazásunkon elkísért minket az intézményvezető, és példaértékűnek nevezte azt, ahogy a diákokkal bánunk. Hozzá kell tennem, hogy eddig bármilyen fenntartónk volt, mindig teljes vállszélességgel támogatták projekt-

jeinket, hiszen jó hatással van a beiskolázásra is. De a projektek sikeres megvalósításához szükség is van a vezetőség támogatására.

Fontosnak látom még, hogy megfelelő emberek legyenek a projektszempontban, hiszen itt sok esetben nem munkaidő van, hanem feladat, amit el kell végezni. Ezt pedig úgy tudjuk eredményesen megtenni, ha szívesen csináljuk.

A korábbi évek tapasztalatait milyen módon építették be a mostani projektjükbe?

Német partnerünkkel először 2012 nyarán szerveztünk gyakorlatot, és olyan szerencsések vagyunk, hogy azóta szinte baráti kapcsolat alakult ki közöttünk. Amikor kint vagyunk egy adott projekttel, már a következő együttműködésről is tárgyalunk, és megtervezük a folyamatokat. Minden korábbi projektünkben továbbviszünk valami tanulságot, legyen az jó vagy rossz, igyekszünk tanulni a saját tapasztalatainkból. Ennek köszönhetően a minőségre törekszünk és nem a mennyiségre: inkább kisebb, 3-6 fős csoportokat viszünk gyakorlatra, mert így jobban oda tudunk figyelni a tanulókra és a feladatokra.

Mindentehoz a kitarító munkához honnan merít energiát?

Sok energiát merítek a kiutazások alatt, hiszen ezek mindig jól sikerültek. Ahhoz viszont, hogy ezekben a

projektekben részt tudjak venni, fontos a családom támogatása is. Másfelől, iskolai szinten a diákok lelkesedése is motiválóan hat. Szerintem a szorgalmat kell hogy legyen a hangsúly, nem a képességet – értékelni kell az egyszerűséget és az őszinteséget. Emiatt tudok hatékonyan együtt dolgozni a tanulókkal, akikkel nagyon jó viszonyban vagyok. Így gördülékenyen megy a munka, jól tudunk együtt dolgozni, és a mai napig tartom a kapcsolatot többükkel.

Hogyan látja a gyakorlaton részt vett diákok fejlődését a többiekhez képest?

Természetesen szakmailag rengeteget fejlődnek a gyakorlat alatt, az ő versenyeken való részvételi kedvük erősebb, és az elért eredményeik is jobbak. De még kiemelkedőbb a személyiségbeli fejlődésük. Önállóbbak lesznek, magabiztosabbak, és büszkén mesélik, hogy hol és milyen gyakorlaton vettek részt. Van, aki éveket később is tartja a kapcsolatot a kintiekkel.

Sajnos nehéz emberi sorsokkal is találkozunk, de ettől még a tanulmányi eredményeik és magatartásuk alapján kiemelkedő tanulók, akiknél szinte még érezhetőbb a változás egy ilyen külföldi útnak köszönhetően. Másrészről a szabadidő hasznos eltöltése is rettentően fontos egy gyakorlat alatt, hiszen olyan élményekkel gazdagodnak, ami a személyiségüket is formálja.

A gyakorlat alatt pedig nemcsak helyi, hanem más nemzetek diákjaival is találkozhatnak és beszélgethetnek, így a világról alkotott képük is gazdagodhat.

Hogyan terjesztik a gyakorlat lehetőségét, illetve eredményeit?

Én úgy hívom, hogy stand-up-olni szoktunk, folyamatosan hirdetjük az iskolában a gyakorlati lehetőségeket különböző fórumokon. Meghívjuk azokat az osztályokat, ahonnan kikerülhetnek a következő gyakorlatra kiutazók. A korábbi projektekben részt vett diákok prezentációkat

készítenek, hogy saját szavaikkal adják elő tapasztalataikat. Mivel 2004 óta folyamatosan pályázunk, így kialakult csatornáink vannak erre, az iskola szűkebb környezetétől kezdve a munkaügyi központon át a megyei fórumokig. Ahhoz, hogy a megfelelő diákokat vigyük ki, ismerni kell őket, ezért jó, ha a pályázati koordinátor az adott szakmában tanít, és már a kilencedikes diákoknak mesél arról, hogy hol jártak a diáktársai. Így mire a 11-edikeseknek lehetőségük lesz külföldi szakmai gyakorlatra menni, már hallottak róla, fel vannak fűtve és várják a kiutazást.

Egy projekt során nehézségek is adódhatnak. Milyen tanácsokat tudna adni ezek kiküszöbölésére?

Egy iskolában a kollégák részéről lehetnek olyanok, akik azt hiszik, hogy egy gyakorlat a kísérőtanárnak szinte nyaralás, holott ez komoly feladat. Ugyanígy a gyakorlati képzőhelyeknek is érdemes tudni, hogy a diákok a külföldi szakmai gyakorlaton plusz tudást szereznek, amelynek köszönhetően még jobb munkaerő válhat belőlük.

A mindennapi adminisztratív teendőkre is érdemes hangsúlyt fektetni. Például arra, hogy hogyan fogjuk értékelni, elismerni a külföldi gyakorlatot; vagy hogyan fogjuk leigazolni az órai, illetve gyakorlati hiányzásokat a külföldi út során; és mindezekről megfelelően tájékoztatni a tantestületet, hogy ne legyenek félreértések.

Gyakori problémaként hallom, hogy egy intézmény a pályázat közepén döbben rá, hogy a helyettesítést is meg kellene valahogy oldani. Ezt bizony már a pályázat beadásakor mérlegelni kell.

Szükség van valamilyen stratégiára ahhoz, hogy a megszerzett ismerteket beépíthessük a képzésbe, és meghatározhatjuk, hogy milyen cél felé haladjon az intézmény – még akkor is, ha esetleg személyi változások történnek. Ha globálisan, több évre előre látjuk az iskola pedagógiai programját, az adott intézményre szabott stratégiát tudunk kialakítani a nemzetközi tevékenységek terén is.

A PROJEKT ÉRTÉKEI

Jól nyomon követhető az iskolának az a szándéka, hogy minél inkább beépítse a képzésbe a mobilitásokat, minél szélesebb körre (több szakmára vonatkozóan és több tanuló számára elérhetően) terjessze ki. A projekt erőssége, hogy kiemelt figyelmet fordítottak a hátrányos helyzetű tanulók bevonására is. A nemzetközi tevékenység erősítése, bővítése a képzési-nevelési munka fejlesztését és az iskola helyi-regionális szintű népszerűsítését, elismertetését szolgálja. Az iskola a további mobilitási projekteket az ECVET kritériumainak figyelembe vételével tervezi megvalósítani.

3D-s virtuális múzeum a jövő ácsmestereinek

TRAWCOE.COM • PLAY.TRWCOE.COM

INTÉZMÉNY:
ÉK Egyesület

PROJEKT CÍME:
Traditional Wooden
Constructions of Europe
(TRAWCOE)

KOORDINÁTOR:
Palotás Gábor

A TRAWCOE háromdimenziós online, interaktív szoftverével a jövő ácsmesterei az eddigieknél jóval izgalmasabb, szórakoztatóbb formában ismerkedhetnek meg a szakma elméleti háttérével egy európai mintákat ismertető virtuális múzeumon keresztül. A készítő a programtól a jelenleg kevésbé népszerű, egyben országszerte hiányszakmának számító ácsmesterség fellendítését is reméli. Palotás Gáborral, az ÉK Egyesület alelnökével, a projekt koordinátorával beszélgettünk.

Az európai kulturális örökséget szem előtt tartó, virtuális makettező műhely hoztak létre a projekt keretében. Hogy épült fel a Hagyományos Ácsmesterség Múzeuma?

Francia, lett, spanyol, román, brit és olasz partnerekkel láttunk neki a munkának, akik között voltak oktatási intézmények, építészeti, faipari cégek és kulturális szervezetek. Minden résztvevőnek ki kellett választania egy, az adott országra jellemző faszervezetet, amelyhez meg kellett építeni a 3D-s modelleket. Mivel a projekt koordinátora az ÉK Egyesület, a mi feladatunk volt az egységes technológiai megoldások kidolgozása és online működtetése. A technológiai, mérnöki munkát az oktatási szakemberek támogatták meg pedagógiai módszertani

alapokkal. A mi esetünkben a centralizált munkaszervezés vezetett eredményre, ami a gyakorlatban azt jelentette, hogy a részfeladatokat kiadtuk, de a hét országon átnyúló, foglalkoztató projekt teljes átlátásához nekünk kellett koordinálnunk a megvalósítást.

Mitől különleges, újszerű a TRAWCOE?

A virtuális interakció vagy a gamifikáció egyre inkább beszívárog az oktatásba, ugyanakkor a szakképzés terén még van hova fejlődni. A TRAWCOE-val az ácsnak tanuló diákok a 3D-s interaktív technológiának köszönhetően virtuális térben (egy online múzeumban), egyénileg fedezhetik fel a legjellegzetesebb hagyományos szerkezeti megoldásokat. A honlap emellett a kiválasztott épületeket ábrázoló Európa-térképet és többnyelvű szöveget is tartalmaz. Ez egy olyan prototípus, ami a későbbiekben mintát szolgáltathat egyéb szakmák oktatása terén is, sőt egy laikus számára is izgalmas barangolás lehet.

Miben áll a projektben alkalmazott pedagógiai és technikai megoldások újszerűsége?

A legnagyobb újdonság a technológiai megoldások új területen való együttes alkalmazása volt. A 3D modellezés és a BIM (Building Information Modelling) az építészeti tervezés jelenidővé alakuló jövője. Ezt a megközelítést

igyekszünk kiterjeszteni az oktatásra. A mintául szolgáló modellekhez képest újdonság az online hozzáférés, amelyet a Unity 3D játékmotor használatával tudunk megvalósítani. Utóbbi technológiát ma a legegyszerűbb 3D-s logikai játékoktól kezdve a legösszetettebb autószimulációs vagy ún. *third person* játékokban is alkalmazzák.

Mi alapján választották ki a szoftverben szereplő különböző faépítészeti modelleket?

Két fő szempont volt: az egyik, hogy az egyes épületek jellegzetesek legyenek az adott országra vagy régióra nézve. A másik fő szervezési elv az volt, hogy a hét nemzet modelljei együttesen színes, változatos képet mutassanak. Tehát általánosnak, mégis egyedinek kellett lennie a válogatásnak. A végcél az volt, hogy az összesen kilenc épület, illetve épületszerkezet minél pontosabb képet fessen az európai faépítészet múltjáról. Némi korlátot jelentett a kiválasztásnál, hogy az adott építészeti technológiák milyen mértékben maradtak meg az egyes országokban. Az is lényeges volt, hogy a programban kialakított virtuális múzeumban önmagukban is megállják a helyüket az egyes elemek, mint pl. a rendkívül látványos Szent Péter és a Szent Pál templom főhajójának faboltozata Granadában. Arra is figyeltünk, hogy a kiválasztott szerkezetek a betöltött funkció szempontjából se tolódjanak el egy irányba, így szakra és világi, középület és lakóépület, mezőgazdasági vagy ipari funkció is megjelent.

Kik tesztelik a segédanyagot és mik a visszajelzések?

Jelenleg elsősorban a bevont iskolák diákjai tesztelik, viszont széles körben még nem kezdtünk el kampányol-

ni sem Magyarországon, sem másutt, mert szeretnénk továbbfejleszteni a programot. Egységesebb dizájnt szeretnénk, és azon is dolgozunk, hogy minden eszközzel felhasználóbarát módon lehessen elérni az alkalmazást. Ezt követően minden releváns intézményt (építészeti vagy ácsmesterséget oktató szakiskolákat, szakközépiskolákat, illetve egyetemeket) igyekezni fogunk elérni az oktatóanyaggal. A terv szerint 5-6 magyar iskola mellett francia, lett, román és brit iskolákat vonunk be a következő verzió tesztelésébe, mely várhatóan 2016 októberében lesz elérhető a projekthonlapon.

Hét országon átívelő projektet kellett levelezniük. Mik voltak a legfontosabb tapasztalatok?

Mivel nem volt korábban tapasztalatunk ilyen jellegű nemzetközi projekt szervezésében, levelezőlistákon kezdtünk el partnert keresni pár hónappal a pályázat beadása előtt. Fontosak voltak a közreműködő országok kiemelkedő faépítészeti hagyományai, és hogy minél több országot és többféle intézménytípust be tudjunk vonni a program megvalósításába. A projekt lezárultával elmondható, hogy sikerült néhány olyan partnert találni, akikkel akár később is tudunk együtt dolgozni.

Mi lehet a TRAWCOE kifutása?

Reméljük, hogy a segédanyag friss lendületet, új nézőpontot ad a szakma iránt érdeklődőknek, egyúttal szélesebb körben is felhívja a figyelmet az ácsmesterségre, amely a hivatalos statisztikák szerint évek óta az egyik legkeresettebb hiányszakma. Ezért is bízunk benne, hogy az innovatívabb megközelítéssel hozzá tudunk járulni az egyébként méltatlanul alulértékelt foglalkozás fellendítéséhez.

Természetesen szeretnénk integrálni a programot az oktatási anyagokba, később pedig egy komplexebb tananyagot is felépítenénk a TRAWCOE-ra alapozva. Amit már látunk, hogy egy éven belül várhatóan új modelleket is tudunk adni a múzeumhoz. Újabb partnereink révén képben van egy szlovéniai szénaszárító építmény illetve egy észt gerendaház is.

A PROJEKT ÉRTÉKEI

A program pedagógiailag jól megalapozott és műszakilag működőképes prototípust hozott létre: mintát szolgáltat a szakképzés számára készülő 3D virtuális oktatási eszközök területén, és erős alapot biztosít a jövőbeli hasonló kezdeményezések számára. A fejlesztés eredményeképpen virtuális környezetben lehet körüljárni a történelmi faszervezeteket, szét lehet szedni és össze lehet rakni azokat. A fejlesztő munkát igen komoly történelmi és szakmai kutatómunka előzte meg. Az eszköz eltérő nehézségű szintjei technológiai szótárként is funkcionálnak és a továbbiakban bővíthetőek a szakközépiskolai oktatás részeként az ács- és építészeti képzés tanulóinak számára. Az oktatási segédanyag tesztelésébe bevonták a tanulókat, s mellettük számos, a szakmában érintett szervezet, intézmény is részt vett a fejlesztés értékelésében.

Önkéntesek, őrangyalok Nyugdíjasok segítik a rászorulókat

KARITASZ.HU/PROJEKTEK/PROJEKTEK-2013/GRUNDTVIG-PROGRAM

INTÉZMÉNY:
Katolikus Karitás

PROJEKT CÍME:
Tanuljunk egymástól!

KOORDINÁTOR:
Kukor Eszter

Különleges célcsoporttal, ötven év feletti magyarországi és erdélyi önkéntesekkel valósult meg a Katolikus Karitás projektje. A tevékenységeik célja a nyugdíjasok aktivizálása és mobilizálása mellett az volt, hogy megismerjék a segítségnyújtás különböző módjait és lehetőségeit a határon innen és túl. Legyen szó hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő fiatalokról, akár épp idősekről, a megszerzett tapasztalatoknak és a kidolgozott képzésnek köszönhetően felkészülten tudnak segíteni az önkéntesek a rászorulókon. Az uniós támogatással megvalósult együttműködésről Zagyva Richárd, a Katolikus Karitás országos igazgatóhelyettesével és Nagy Lajosnéval, a Székesfehérvári Egyházmegyei Karitás igazgatójával beszélgettünk.

Volt valamilyen előzménye a projektnek?

Zagyva Richárd: Szervezetünk már 2008-ban együttműködött a Gyulafehérvári Egyházmegyei Karitással, akik most is a partnereink voltak. Akkor még fiatalokkal dolgoztunk, ők vettek részt önkéntes táborokban, és egy közös képzési anyagot is kidolgoztunk. A legfontosabb azonban az együttgondolkodás volt: hogyan tudnánk egymástól olyan tapasztalatokat átvenni, amit ki-ki az adott lehetőségei között a legjobban át is ültethet,

kamatoztathat. Ennek lett az eredménye a *Tanuljunk egymástól* projekt, azzal a szándékkal, hogy az önkénteseink hosszabb időre beépülve ismerjék meg a helyi viszonyokat. Végezzenek ténylegesen fontos szakmai munkát, amelyet itthon is tudnak folytatni.

Milyen működő programokat ismertek meg a projekt keretében?

Z.R.: Az egyik ilyen kezdeményezés az Erdélyben kiválóan működő *Őrangyal* program volt, amelyben értelmi vagy mozgássérült és egészséges fiatalok teremtenek egymással kapcsolatot. A program célja a fogyatékossgal élők társadalmi beilleszkedésének segítése, a közösség toleranciaszintjének emelése. Romániai partnereink pedig az itthon nagy hagyományokkal rendelkező és jól szervezett plébániai karitás csoportok sokrétű munkáját ismerhették meg.

Nagy Lajosné: Három magyarországi egyházmegye fogadott önkénteseket, így többféle helyszínen nyerhettek betekintést a tevékenységekbe. A 20 éve működő Karitás nyugdíjas klubunk működését is meg tudták nézni, de szerveztünk különféle programokat számukra, pl. egy nehézsorsú gyerekeket gondozó tanodát is meglátogattunk. Szent Kristóf Háznak fogyatékkal élők fiataljainál több napot töltöttek, de eljöttek velünk egy fogyatékkal

A PROJEKT ÉRTÉKEI

A program innovatív jellegét az adja, hogy szervesen beépítették a korábbi csereprogramok tanulságait a mostani tervezésébe. A hatékony menedzsment segített az időközben felmerülő nehézségeket (pl. eltérő önkéntességi jogszabályok, személycserék stb.) is kellő ütemben és hatékonysággal, megnyugtatóan kezelni. Külön siker, hogy az eredmények beépülni látszanak a magyar szervezet működésébe, a tapasztalatok és tanulságok nemcsak a programok keretében érvényesültek, hanem áthatják a szervezet egészét és hosszabb távon is hasznosulnak.

ézőknek rendezett futóversenyre, családi-plébániai programokra is. Nekik mindez nagyon más volt, mint amihez Erdélyben hozzászórtak.

Mik voltak a legfontosabb célok a projekt megvalósítása alatt?

N.L.: A jó példák átvétele. Számunkra főként az Őrangyal program, ami szakmailag kiemelkedő színvonalon zajlik, és amit folyamatosan fejlesztenek is. Ez utóbbi a mi önkénteseink számára is nagy öröm, mert a szociális munka sokszor nem könnyű, de a fogyatékkal élőkkel való foglalkozás közben mindig kiderül, hogy mennyi érték van bennük, mennyi boldogságot hordoznak és közvetítenek.

Sikerült egymástól tanulni?

N.L.: Igen! A mi bicsei önkéntesünk megvalósította az Őrangyal programot, ami azóta is nagyon szépen működik. Sikerült bevonni a környék több szolgáltatóját is: a papírboltos adja a festéket és a papírt, a helyi cukrászda a süteményt, kéthetente a művelődési házat térítésmentesen megkapják, hogy ott programokat szervezzenek. Nagyon szép összefogás valósult meg a projektnek köszönhetően, a fogyatékkal élők és egészséges társaik is nagyon szeretik a lehetőséget.

Z.R.: A Gyulafehérvári Egyházmegyei Karitászi inkább szociális intézmények alapításán keresztül szervezi a gondoskodást. Emiatt volt nekik újdonság az a plébániai önkéntes hálózat, amit viszont mi tudunk bemutatni. Arra voltak kíváncsiak, hogyan tudják elérni és megszólítani az embereket intézményi kereteken kívülről. Ez annyira jól sikerült, hogy ott komoly fejlődésnek is indultak azok a „csírák”, amiket az önkéntesek hazavittek, elindítottak.

Adott-e az önkéntesek számára valamilyen pluszt az, hogy részt vehettek ebben a projektben?

Z.R.: Számos önkéntesünkre volt nagy hatással az a tapasztalat, hogy bár ugyanazt a nyelvet beszélik a határ mindkét oldalán, mégis vannak kulturálisan nagyon eltérő momentumok. A helyi közösségen belül ezeknek a mindennapi életben való megtapasztalása viszont adott volt. Így egyfajta kulturális és életfelfogásbeli tapasztalatszere is zajlott, ami láthatóan sokat hozzáadott az önkénteseink személyiségéhez.

Tervezik-e, hogy továbblépnek az itt szerzett tapasztalatok alapján?

Z.R.: A kialakult munkakapcsolatnak köszönhetően már több olyan tevékenység is fut, ami épít az itt szerzett ta-

pasztalatokra és jó példákra. Így például idősek számára indítottunk el képzést az otthoni idősgondozás támogatására. A részleteket a két ország karitatív szervezete együtt dolgozta ki, úgy, hogy az mindkét országban megvalósítható legyen. Ehhez írtunk képzési anyagot, és ezek alapján a képzéseket is megtartottuk már. De említhetnék egy olyan együttműködést is, amelynek köszönhetően egy székely településről húsz, hetven év feletti idős személy utazhatott Magyarországra azért, hogy életükben először járhasanak Magyarországon. Ehhez is hozzájárult a Tanuljunk egymástól projekt.

N.L.: Elindult a szenvedélybetegek segítésében szerzett tapasztalataink átadása is, mert az erdélyi partnereink ezen a területen még kevésbé aktívak. Így a projekt tanulságait is alapul véve szakmai csereprogramok indultak el, amelynek keretében Budapestre utaztak romániai partnereink, hogy megismerjék a RÉV programunkat.

Fontos, hogy az idősek részt vállaljanak valamilyen önkéntes tevékenységben? Mit adhat ez számukra?

N.L.: Életerőt! Nagyon fontos, hogy hasznosnak érezhetik magukat. Továbblépve pedig szakmai tapasztalatokkal is gyarapodni tudnak. Sokat segített nekik a projekt abban, hogy ne „amatőr” módon, hanem a szociális és szakmai szempontokat is figyelembe véve tudjanak segítséget adni.

Z.R.: Sokszor kapunk olyan visszajelzést, hogy elérve a nyugdíjas kort, felszabadul az emberekben egyfajta tenni akarás, szabad munkaerő, amit utána a karitatív munkában kamatoztatni is tudnak. Sok esetben fiatalokat meghazudtoló aktivitással dolgoznak, a jövő generációk és saját korosztályuk felé ennek pedig óriási példaértéke van.

IMPRESSZUM

Főszerkesztő:

Győrpál Zsuzsanna

Szerzők:

Arany Anett

Barta Edit

Berkes Blanka

Fintáné Hidy Réka

Gáll Benedek Bence

Győrpál Zsuzsanna

Szabó Adrienn

Tossenberger Tamás

Kiadványszerkesztő:

Vilimi Kata

Kiadja:

a Tempus Közalapítvány

A kiadásért felel:

Tordai Péter igazgató

Kiadványunk megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság álláspontját.

Tempus Közalapítvány

1077 Budapest,

Kéthy Anna tér 1.

Postacím:

1438 Budapest 70., pf. 508.

Infóvonal: +36 1 237 1320

e-mail: info@tpf.hu

web: www.tka.hu

A kiadványban bemutatott projektek az Európai Unió oktatási és képzési együttműködések támogató programjai keretében valósultak meg. Nívódíjat olyan, kiemelkedő színvonalon megvalósított köznevelési, szakképzési és felnőtt tanulási projektek kaphatnak, amelyek a 2007–2013 közötti *Egész életen át tartó tanulás* programban, illetve a 2014–2020 közötti *Erasmus+* programban nyertek támogatást.

Ezek az együttműködések számos lehetőséget kínálnak a nemzetközi tapasztalatszerzésre, az eszmecserére és az egymástól való tanulásra az oktatás minden szintjén.

Információ a pályázati lehetőségekről:

www.erasmusplusz.hu

